

ANGELČEK

Radivoj Rehar:

Deklici.

Oj te oči, oj te oči,
nedolžne, jasne te oči —
ne zabim vas nikdar, nikdar,
teh rajskih zvezdic ljubi par!

Ta mir, ta mir,
ta sveti mir,
ki ti ga, dete, rosni čas
zarisal v nežni je obraz!

O daj, nebo, nebo,
dobrotljivo nebo,
da še čez dolgo vrsto let
enako srečno zrem te spet!

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

11. Govorjenje, smeh in še kaj drugega.

o, še tega se je manjkalo! — boste morda rekli. Govoriti pa menda vendar znamo. Smejati se pa še bolj!

Le potrpite, dragi znanci moji, naj dobi tudi jeziček in smeh, kar mu gre!

Manica Klepetec zna prav čvrsto govoriti, še preveč. Pri tem se ji pa včasih tako malo zareče: in iz ust ji prileze laž. Tudi vé o vsakem znanem človeku povedati, koliko in kakšne napake ima. Med neprevidnim govorjenjem pa te napake od sile narastejo: iz opravljanja se rodi obrekovanje. Ali je to prav?

Pa Tone Nemaren! Včasih kolne kot bi tri orehe, včasih pa — kar je še grje — govori same grde, nečedne reči, kakor ne bi najslabši svinjski pastir. Škrbinov oče so prepovedali svojemu sinčku, da ne sme z njim nikoli hoditi, in Vrlinova Manica je dobila od svoje matere prav enak opomin.

Mirko Prepirnik pa živi ravno zaradi svojega jezika v vednem sovraštvu s svojimi tovariši. In kjer je zraven še Jerica Kregar, tam so otroci vsi razprti med seboj. Ne odleže pa ne odleže: prepir mora biti, prej ne gre domov. In za prepirom pride sovraštvo.

Francika Bahačeva pa le sama sebe hvali. Vsaka druga beseda ji je: »Jaz, pa jaz, in zopet samó jaz...« Ali pa: »Pojdi no, kaj boš ti, ki nič ne veš.

Jaz bolje vem!« itd. Vsem včasih preseda njena učestnost, njeno hvalisanje in bahanje.

Julika Gospodičič je pa že hodila eno leto v mestno šolo. Tam si je nabrala nekaj novih besed, ki jih ponavlja pri vsaki priliki. »Ah, kako krasno! Ah, to je fino! Neodoljivo! Famozno!« Ljudje ji pravijo »neodoljiva frajla«.

Nace Ropotar pa govori, kakor bi voda tekla na mlinško kolo. Bog ga že še razume, sebe, domači pa komaj. Jaz in ti bi pa prav nobene njegove besede ne umela. Drugače bi pa bilo, če bi se fant vsaj malo premagoval. — Spet drugačen pa je Tine Dolgčas. Eno zine danes, eno pojutrišnjem pod noč. Janez Pokimavček pa še niti govoriti ne zna: samo kima in odmajuje. Pravzaprav: zmotil sem se. Govoriti že zna, pa noče. »Sram ga je,« pravijo doma. Pa ni vselej res. Malo trmast je. Zato je pa Miha Vpijač druge sorte tiček. Ta pa kriči, da bi ga lahko na luno slišali. Potihem še govoriti ne zna. Še pri spovedi je začel oni dan na ves glas prositi blagoslova. Komaj, komaj so ga gospod pregovorili, naj malo odneha, drugače bi bili slišali vsi ljudje njegove grehe. Fant je pri vsem svojem vpitju premalo previden.

Peter Jecljavec se je pa navadil stokati med govorjenjem. Včasih je lepo govoril. V šoli mu pa tisto stokanje in pokašljevanje kar prav pride. Kadar ne zna, se pa izgovarja s svojo napako. Pa vsi vedó, da je le lenoba.

Pavle Podčelar pa nikoli ne pogleda nikomur v obraz, kadar govori z njim. Le po tleh ali pa daleč kam mu švigajo oči. To je zoprno. Eni celo pravijo, da fant ni pošten, da rad krade. Zato da vedno po tleh gleda ali pa okrog sebe. No, drugi ne vedó o

njem nič slabega, vendar pa vsi želé, da bi se fant odvadil te grde navade.

Micika Zevačeva pa zjutraj in zvečer in še drugokrat pri vsaki drugi besedi zazdeha.

»Kdaj si pa šla snoči spat, Micika?« —

»Takrat kakor drugi.«

»Kdaj so šli pa drugi?«

»Ob devetih.«

»Kdaj si pa vstala?«

»Davi ob šestih.«

»Pa se še nisi naspala?« — »O, saj sem se! Aaa-haaa!« In zazija kakor duri na skednju. Noter v goltanec se ji vidi. Še roke ne dene na usta.

Ivanka Stokačeva pa vedno tarnja in stoka, kakor bi bila že do kolen v pogubljenju, ali pa, kakor bi bil Bog ves kup nesreče ravno pred njo stresel. Pa ni tako hudo. Ali grda navada je ta njena železna srajca.

Kakó pa, ali vi pa znate prav govoriti? In smejati se? Kaj pa to? Seve, prav je, da ste radi veseli in da se malo posmejate zraven. Prav nič vam tega ne zamerimo. Ali tisti Jože Krohotec se pa le presirovo smeja. Ali se vam ne zdi? To ni več smeh, to je divjaško vpitje in norenje. Pa tisti škodoželjni smesek Nevoščljivčkove Anice je tudi marsikomu zoprno. Ravnotakó tisti posmeh Nagajivčevega Jaka. Iz vsakega človeka se ponorčuje, vsako kretnjo oponese. On zasmehuje druge, drugi bodo pa njega.

Karel Žvižgavček pa venomer žvižga in fruľi, kakor pravijo njegova mati. Včasih malo požvižgati, ni nič napačnega; od jutra v noč cvilili, je pa za druga ušesa malo preveč. Tudi naj bi še bilo pri dečkih. Če pa deklica žvižga, so pa včasih dejali, da se Marija

joka, hudoba se pa smeja. Pa je res lepše, če deklice zapoje, kakor pa, če žvižgajo.

Tedaj, ko se prične hladno vreme, pa pride včasih v vas Jože Pokašljavec. No, kašljati nihče ne brani; kašlju se ne dá ukazovati. Grdo je pa, če se Jože obrne ravno proti človeku in kašlja vanj. Zdravniki pravijo, da se tako še jetika raznese.

Isto bi povedali Mihov Kihavcu. Kadar kihne, se ne obrne vstran, proč od ljudi. Če mu drugi po stari navadi voščijo: »Bog pomagaj!« ali po novem: »Na zdravje!«, se pa kar vmes dere. Dostojen otrok se pa šele potem zahvali, ko jenja kihati.

Prav nerodno ravna tudi Peter Naglušen. Dobro sliši s svojimi ušesi, sam pa misli, da ne. Pa vedno posluša z odprtimi ustmi. Lepo to ni, in več tudi ne zvé.

Janez Smrdelj pa vonja po tobaku. Ali kadi ali ga zveči, ali njegovo obleko spravlja jo k tobaku, sam Bog vé, kako je. Smrdi pa po tobaku. Hudo mu je, kdor mora biti z njim skupaj, pa tobaka ni vajen. Komur smrdi iz ust po tobaku ali po pijači ali po čebuli ali po čemerkoli, naj ne diha preveč v druge ljudi.

Tako! Dovolj za letos. Morda se drugo leto spet vidimo? A dotlej eno: Ubogajte! Pokorščina je v naši šoli prvi pogoj za lepó vedenje. Kaj pomaga: o lepem vedenju brati, pa drugače ravnati? Pokorščina je mati miru, lepo vedenje pa oče sreče.

J. E. Bogomil:

Dar božji.

Še v cvetju bi radi vse pojedli!« so se nešteto-krat hudovali Podrobnikova mati. In prav res! Komaj je drevje malo zacvetelo, so že gledali otroci, koliko bo jabolk. Ko je pa drevje od-cvetelo, so že preudarjali, kdaj bodo. In komaj se je sadje malo odebelilo, je že Tonček poizkušal ob deblih svoje hlače.

»Počakajte no, da kaj dozori!« so se kregali oče. Tonček je potem par ur počakal. Ko pa sadje ni hotelo tako brž dozoreti, je Tonček zopet splezal na drevo, menda sadje priganjat, naj hitreje zori. Pri tem priganjanju je pa vselej par jabolk smuknilo v njegov žep. Ko je pa prišel na varna tla, je pa sadje šlo iz žepa v njegova usta. Seveda je bil pa Tonček tudi večkrat bolan, ker je jedel nezrelo sadje.

No, hvala Bogu, drevje je bilo polno, in Tonček vseeno ni vsega sadja obral in poklatil. Večina ga je le prav lepo dozorela. Takrat so pa tudi drugi, mlajši, prišli do svojih pravic. Seveda so po otroški navadi s sadjem precej grdo ravnali. Malo ga je obgrizel tisti Jožek, malo pa Polonica, malo pa Katica, ostanek je pa pohojen ali povožen ležal pred hišo. Dar božji!

»Le čakajte, otroci! Še manjkalo vam bo sadja, ker tako grdo ravnate z njim!« so rekle mama marsikateri dan otrokom. Pa zastonj! Samo Minka jih je razumela, ker je bila že toliko pametna, da je kaj pomnila. Drugi so pa živeli z roko v usta, od danes do jutri.

Vsakemu malo!

Drugo leto je bila pa na vsem vrtu revščina. Gledanja otroškega je bilo pač tudi to leto dovolj; ugibanja pa še več, kdaj kaj bo. A bilo ni nič. Cvetelo je drevje pač bogato, a huda slana je vse cvetje končala. Tri, štiri jabolka so rdela na jesen po vsem drevju. To je bilo vpraševanja, kdaj bodo zrela! Gorje mu, kdor bi jih odtrgal ali sklatil brez očetovega dovoljenja! Vedno je bila zanj šiba namočena. A mesto otrok so se enega lotili sršeni. Ti se pa tudi šibe niso nič bali. In padel je z veje. Veliko luknjo je imel... Mama so ga dali Minki, naj ga obreže in razdeli otrokom. O, to je bil dar božji! Kako je dišal, kako je bil sladak! Vsakemu malo! Še obrezke so pobrali otroci, in še ti so bili dobri. Kdo je maral zanje ob dobri letini?

Polhi.

Civi — civi — civi!
Gozdi vsi so živi,
ko jesen bogata
nam otvori vrata.

Polhji oživijo,
z žirom se gostijo
da dobe trebusčke
in gorké kožuščke.

Civi — civi — civi!
Dedi, starčki sivi
zopet oživijo,
ko ob ognju celo
dolgo noč prežijo
in mladost veselo
v duhu spet šivijo,

Janko Podtrojiški:

Troperesna deteljica.

(Otroška igrice v dveh dejanjih)

1. prizor.

(Ob potoku. Janezek in Mihec spuščata papirnate ladjice.)

Janezek. Mihec, kaj misliš, ali bodo priplavale te ladjice v Črno morje?

Mihec. V Črno morje? Oj! — Ali ne veš, da jih Mlinarjev Peter pri zatvornicah vse polovi?

Janezek. Peter je hudoben.

Mihec. Naš oče pravijo, da je Peter velik lažnik.

Janezek. Zakaj?

Mihec. Mene je obdolžil, da sem kradel jabolka — resnice ni govoril.

Janezek. Pa si bil tepen?

Mihec. Tepen, da. Ali ne zato, ker nisem kradel, marveč zato, ker sem ukradena jabolka jedel.

Janezek. A? Veš kaj, Mihec! Narediva mu kaj!

Mihec. Kaj?

Janezek. Poreživa mu cepljenke.

Mihec. Pa če naju dobi?

Janezek. Utečeva mu.

Mihec. Pa če naju ulovi?

Janezek (se praska za ušesi). Presneto nama bi trda predla.

Mihec. Pojdiva po Kovačevega Žana. On naj gre z nama.

Janezek. Tega pa ne! Rajši grem domov.

Mihec. Ali si jezen nanj, ker je prvi v šoli, pa če ga imajo gospod katehet najrajše?

Janezek. Priliznjenec je. Takih ne maram.

Mihec. Teža ravno ne moreš reči. Uči se kot malokdo.

Janezek. Če ima pa dobro glavo! Moj oče pravijo, da nimajo vsi ljudje enake glave.

Mihec. In če sva midva slabša, meniš li, naj ga radi tega sovraživa?

Janezek. Jaz ga ne sovražim, a vendar ga ne maram.

Mihec. On je ubožec. Oče mu je padel na Laškem.

Janezek. Kedaj?

Mihec. Lani menda. Moj oče pravijo, da je pomilovanja vredna sirota.

Janezek (se zamisli). Ti Mihec! Ali bi ti šel na vojsko?...

Mihec. Seveda bi šel. Kako je pa lepo v vojski!

Janezek. Jaz bi pa ne šel. Pomisli, kaj če bi padel! Oči bi zatisnil (zakrije oči z rokami) in potem bi te deli v grob.

Mihec. Pa moje ime bi bilo napisano na tisti tabli pred cerkvijo, ki so jo dali vzdati gospod župnik v spomin tistim, ki so padli.

Janezek. Tebe pa le ne bi bilo več.

Mihec. O da! Z nebes bi gledal dol, kako se ljudje ustavljajo ob plošči, in vsak bi bral na nji moje ime. To bi bila velika čast, veš, Janezek.

Janezek. Pojdiva, Mihec! Pogledajva dol za ladjicami! (Vstane.)

Mihec (vstane). Glej! Kovačev Žan vrti kolo. K nama prihaja.

J a n e z e k. Čuj, skrijva se za tole grmovje!

M i h e c. Zakaj neki? Povabiva ga, naj naju spremi k mlinarju.

(Žan, vrteč kolo, priteče od desne.)

Ž a n. Mihec, Janezek! Vajne ladjice je pa Mlinarjev Peter vse polovil pa uničil jih je.

J a n e z e k. Lažeš! (Zavihti roko.) Ti si jih!

Ž a n (jokaje). Jaz že ne! Še prosil sem ga, naj jih pusti. Pa me je zapodil.

M i h e c. Pusti ga, Janezek! Saj jih je Peter. Pojdimo! Jaz grem domov po papirja, in potem napravimo nove.

J a n e z e k. Jaz ne grem! S tem že ne! (Obrne mu hrbet.)

M i h e c (potegne Žana za roko). Pa pojdiva, Žan, sama. (Odideta.)

J a n e z e k (se ozira za njima). Le pojdita! Jaz grem pa sam k Petrovim cepljenkam. Porežem mu jih s tem-le! (Vihti nož. Odide.)

2. prizor.

(Mihec in Žan se vrmeta s papirjem.)

M i h e c. Žan, nič se ga ne boj!

M i h e c (sede ter striže papir). Če bom jaz tu, se te ne bo upal.

Ž a n. Pa zakaj je jezen name?

M i h e c. Ker si prvi v šoli. Vidiš, jaz te imam pa rad.

Ž a n. Veš kaj, Mihec! V nedeljo sem bil pri gospodu katehetu.

M i h e c (začuden). Pa so ti dali podobico?

Ž a n. Ne! Rekli so mi, če ne bi hotel telovaditi?

Mih ec (osupel). Kaj je to?

Žan. To je društvo ... veš!

Mih ec. Pa ne ognjegascev?

Žan. Ne! Toda gospod katehet so rekli, kdor se vpiše v to društvo, bo postal enkrat dober mož.

Mih ec. Ti si pa še majhen. Ali tudi take sprejemajo?

Žan. Vse, so rekli! Samo pridni morajo biti in ne hudobni.

Mih ec. Jaz bi tudi precej šel.

Žan. Pojdiva torej h gospodu katehetu!

Mih ec. Saj res! (Vstane, a se obotavlja.) Pa, Žan! Če bi me ne marali?

Žan. Poprosim jaz zate.

Mih ec. Žan, ti si dober! (Odideta.)

3. prizor.

(Šolarice pritečejo od leve. Ena lovi. Ko ujame prvo, jo udari z roko in nato ista lovi. Podé se po odru.)

Anica (ko je bila udarjena, zakliče). Zapèk! To ne velja. Jaz se ne grem več.

Vse. Ti si! Sedaj loviš ti!

Anica (se usede). Ne morem. Sem trudna.

Milica. Moraš, zakaž se pa igraš?

Anica. Saj se ne grem več.

Milica (držeč šop cvetic v roki). Potem pa spletimo venček, da ga podarimo majniški Kraljici za god. (Sede in spleta.)

(Ostale se lové dalje. Čez čas prenehajo, nato obstopijo Milico.)

Milica (je že izgotovila venček, vstane). Veste kaj, deklice. Zapijmo tisto: Že slavčki žvrgolijo!

(Pojejo.) Že slavčki žvrgolijo,

se maj vesel budi — —

(Ko izpojejo, se začuje nenadno za odrom glasen krik. Vse se ozro tja.)

A n i c a (zakriči). Jezus! Glejte! Požarjev Janezek je padel v vodo.

V s e (kriče). Janezek! Janezek! (Odhitě.)

Zastor.

II. dejanje.

(Pozorišče kakor v I. dejanju.)

1. prizor.

(Žan leži ob strugi ter zamišljeno čita iz knjige. Mihec priteče z dolgo krivko od desne.)

M i h e c (sede k Žanu). Učiš se?

Ž a n. Čitam zgodbe.

M i h e c. Daj, Žan! Igrajva se!

Ž a n. Škoda časa za igre. Telovadiva rajši!

M i h e c. Kaj ne, Žan, kako je bilo v nedeljo prijetno! Mlinarjev Peter nas je učil. Peter pa le ni tako hudoben.

Ž a n. Dober je Peter. Pa tudi telovaditi zna. Si videl?

M i h e c. Požarjevega Janezka pa ni bilo nič blizu. Sram ga je.

Ž a n. Bog ga je kaznoval. Maščevati se je hotel nad Petrom radi ladjic, pa je padel v vodo. A Peter ga je potegnil vun.

M i h e c. Ko bi bil jaz na njegovem mestu, bi ga bil pustil, naj bi utonil. Vse cepljenke mu je uničil.

Ž a n. Si čul gospoda kateheta v nedeljo pri telovadbi? Kako lepo so priporočali, da moramo ljubeznivo občevati med sabo?

Mihec. Ali! (Skoči pokonci in steče proti desni.) He, lès, sivka, kam greš? (Se obrne proti Žanu.) Žan, poženem sivko od sosedove njive. Takoj se vrnem. (Odide.)

(Žan čita. Od leve se prikrađe Janezek. Počasi se bliža. Za grmom tik za Žanom se skrije.)

Mihec (se vrne). Čuj, Žan! Mlinarjev Peter mi je pravil, da bomo tudi igrali. Pa ne tako kot smo sedaj. Na odru bomo nastopili v Društvenem domu. Joj, to bo lepo! (Tleskne z rokami.)

Žan. Vem! Pa vsi bomo nastopili.

Mihec. Jaz bom za vojaka, Žan.

Žan. Ti imaš veselje za vojaštvo. Jaz pa ne znam nastopati kot vojak.

Žan (boječe). Mihec, ali bi me ti branil?

Mihec (nežno). Ti si tako ponižen. Žan, veš kaj! Ti boš pa za poveljnika.

Žan. Ali ni lepo sedaj, ko imamo toliko zabave? Prej smo delali ladjice iz papirja, sedaj smo pa postali gledališki igralci. Dobro je to!

Mihec. Pa obleke bomo tudi dobili. Mlinarjev Peter je rekel, da dobimo rdeče srajce in čepice.

Žan. Pa prej moramo imeti denar.

Mihec. Denar? Kako ga dobiti?

Žan. Zato pa moramo prirediti igro.

Mihec (zamišljeno). Kaj, ko bi prosil očeta? Krono bi mi dali.

Žan. To je premalo.

Mihec (otožno). Ko bi imeli sto kron?

Žan. Pustiva to! Pojdiva zdaj rajši malo telovadit. Tam pod kozolcem je napravil Gašperjev Jožek drog.

Mih ec. Pojdiva!

(Vstaneta in hočeta oditi. Pa zagledata Janezka. Janezek osramočen gleda v tla in si ne upa ne naprej ne nazaj.)

Mih ec (stopi k njemu). No, Janezek, pojdeš tudi ti z nama? Telovadit greva.

Janezek. Si ne upam.

Žan. Pojdi, Janezek!

Janezek (prime Žana za roko). Ali mi odpustiš, Žan?

Žan. Nikoli nisem bil jezen nate, Janezek. Pojdi!

Janezek. Pa bi me vzeli v društvo, ko sem bil tako hudoben?

Žan. Saj si sedaj spet dober.

Janezek. Mlinarjev Peter bi me zapodil.

Mih ec. Lej ga! Peter ti je dober, Saj te je bil potegnil iz vode, da nisi utonil.

Janezek. Pa gospod katehet in gospod učitelj me ne marata?

Žan. Obljubiti jima pač moraš, da se boš odlej pridno učil. In vesela te bosta še bolj, ko nas katerega.

Janezek. Priden bom. Učiti se hočem (levico da Mihcu, desnico Žanu), da me bodo veseli vsi, Bog in ljudje.

(Vrsta dečkov v rdečih srajcah koraka čez oder od leve proti desni. Pridružijo se jim Mih ec, Janezek in Žan.)

Zastor.

J. E. Bogomil :

Na laži ujeta.

„Minka, ali se ne boš danes nič učila? Jutri bo krščanski nauk! Ali ne veš?“

„Saj že vse znam.“

In urno je oddirjala Nagodetova Minka k Močnikovi Ivanki. Katekizem je pa mirno ležal v šolski torbici in čakal na Minko.

Drugi dan je šla pa Minka v šolo. Plaho se je ozrla na gospoda kateheta, ko so vstopili, potem pa še bolj plaho pod klop. V srcu ji je vstajala gorka želja, da bi je le gospod katehet ne videli!

„No, Minka Nagodetova, boš pa tudi ti kaj povedala...“

Kakor strela iz jasnega jo je oprášnil glas gospoda kateheta. Dve nesreči naenkrat: pazila ni in zna nič. Minka vstane in molči. Oh, ko bi le mogla izginiti iz šole! Pa ne: še dalje bo morala sedeti v šoli, zaprta bo. Prav gotovo!

Že posluša Minka obsodbo gospoda kateheta. Potem sede. Oblak nevolje ji potemni obrazek. Pa ni bila jezna toliko sama nase, ampak na gospoda kateheta je bila jezna.

Tisti dan so doma dolgo časa čakali z južino na Minko. Slednjič so jo le pričakali. Plaho je begalo njeno oko po hiši od ata do mame in od mame zopet do ata.

„Minka, kje si pa bila danes toliko časa?“

In zopet se je pooblačilo njeno obličje. V očeh se je za-bliskalo, in iz oči se je vsula ploha solz, in v počas ih sunkih so prihajale na dan obtožbe zoper gospoda kateheta: „Nekaj takoo — težkega — so me — so me — so me vprašali, pa nisem znala — pa — pa — pa sem bila — u-u-u-u — za — zaprta...“

„Saj si včeraj dejala, da vse znaš.“

„Saj sem — vseee — vseee znala — samo tistega — ne — ne — kar so — so me vprašali...“

„Čudno to!“ pravijo mama. „Zakaj pa nisi gospodu po-vedala, kaj znaš. Gotovo bi te bili radi kaj drugega vprašali.“

„Ko sem — se jih — tako bala.“

Minka se je solzila na vso moč. Ko se je pa potok solz ustavil, so pa vzeli mama katekizem v roko.

„Tako! Boš pa meni povedala, kar znaš.“

Kar potemnilo se je spet okrog Minke. Gosta megla solz je zastrla njene oči. Ničesar ni več videla in beseda ni prišla iz njenih ust. Vse zastonj! Kdo bi neki odgovarjal, če nič ne zna!

Minka se je vjela v zanko, ki jo je sama spredla. Temno kakor hudourni oblaki je njeno obličje. V tla se je oziralo njeno oko, le sempatja se je vzdignilo in plaho pogledovalo, kar bodo rekli mama.

A mama niso rekli nič. Nevoljni so vstali in odšli na vrt. In ravno to jo je najhuje bolelo. Niti besedice ji niso privoščili.

»Minka vstane in — molči«.

Janko Leban:

Hrček.

Gospod učitelj je kazal v prirodopisni uri otrokom v šoli nagačenega hrčka ali skrička, kakor ga tudi imenujemo. »Šegava živalca je res hrček,« je dejal gospod učitelj. »Velik je kakor siva podgana, ima kratek rep in velike mošnjice v ustih. Barve je rjavkaste. Daje nam dobro kožuho-vino, in njegovo meso je užitno. Pohvaliti ga sicer ne morem, ker je nekam čemereren in boječ in rad grize druge živalce, pa tudi svoje tovariše. Vendar se moramo čuditi njegovi pridnosti, redoljubnosti in varčnosti. Pod zemljo si napravi rove, kamor znaša v svojih mošnjicah žito, kmetovalcu seveda v škodo. V enem, z mahom in travo nastlanem rovu stanuje, v druge rove pa spravlja žito, da mu pozimi ni treba stradati.«

Glazarjev Tine, ki je veljal za zelo bistroga in navihanega učenca, pripomni tedaj z nasmeškom: »Gospod učitelj, potem je pa vrabec na boljšem. Pomislite, on pase samo lenobo in živi ob samih tatvinah. Še minolo poletje je moj oče nepridiprave vrabce odganjal s češnje. Ti sladkosnedeži so nam hoteli obrati ves sad! Pa je puška zapela: pif! paf! in po-brisali so jo drzni tatiči na vse vetrove!«

»Kakor med živalmi,« pojasni gospod učitelj, »tako je tudi med ljudmi! Marsikdo izda slednji vinar, ki ga ima, za sladkarije! Ti sladkosnedeži romajo zdaj k prodajalcu sadja, zdaj zopet v prodajalnico po piškote ali pa uberejo pot pod noge celo k slaščičarju, kjer si izbirajo najboljših slaščic ter tudi po-

kušajo marsikako sladko pijačico. Vidite, ljubi otroci,« — nadaljuje potem gospod učitelj z resno besedo — »to so vrabci med ljudmi! Seveda jim je navadno usoda — žalostna! Večinoma obubožajo taki ljudje. Na stare dni nimajo niti nezabeljenega krompirja, a kamo-li slaščic, da bi se nasitili.« In z milejšo besedo приметne izkušeni mož: »Drugi pa delajo kakor — hrček! Pridno zbirajo, so delavni in redoljubni. Taki ljudje imajo kmalu polne kašče. Delavnost, varčnost in red, to so najboljša sredstva, ki vodijo do bogastva. Najbolje pa je, če se od obeh živali nekaj učimo: od hrčka se učimo pridnosti, veselega srca pa bodimo kakor vrabci. Tako bo najbolje!« —

Učenci so pazno poslušali učiteljeve besede. Žal, da so nekateri le poslušali, a se ne ravnali po dobrohotnih besedah. Devetletni Boris, prijatelj Glažarjevega Tineta, je takoj po šoli stekel k branjevki ter tam zapravlil groš, ki ga je dobil od stare matere, da ga dene v svojo hranilno puščico.

Glažarjev Tine je tudi imel groš v žepu, pa mislil si je: »Ali naj me osramoti žival? Ne! To se ne zgodi!« In groš mu je ostal v žepu! Od tedaj je Glažarjev Tine hranil in se ni še do danes tega pokesal.

In kaj se je zgodilo čez leto dni? Hranilna puščica Glažarjevega Tineta je bila polna in težka, Borisova pa prazna in lahka tako, da bi jo vzela vsaka sapica.

Dopisi.

Pišece-Globoko. Zdaj se pa tudi mi že smemo oglasiti v »Angelčku«. Lani je prihajal k nam »Angelček« v 90 izvodih, letos pa na šolo v Pišecah v 42, v Globokem pa v 49 izvodih. Komaj ga že vsakrat pričakujemo. Pridno pa tudi rešujemo uganke in rebase, kolikor smo jim kos. Žal je res otrokom, da jih bo polovica morala popustiti »Angelčka« radi zvišane naročnine.*

»Marijinemu zvončku« pa moramo naznaniti, da smo tudi pri nas ustanovili 30. maja letos pri večernicah »Marijin Vrtec«. Željno smo pričakovali tega dne, 126 dečkov in deklic (65 iz pišečke, 61 iz globoške šole) nas je šlo v spremstvu gospodov učiteljev in gospoda kateheta z banderom, deklice pa napletene v cerkev pred Marijin oltar. Tam smo zapeli najprej Marijino pesem. Pazljivo smo potem poslušali gospoda kateheta, ki so nas opominjali, da moramo biti po zgledu svetega Alojzija in svete Terezije zmiraj lepe in prijetno dehteče rožice v Vrtcu Marijinem. Gotovo nas je bila Marija zelo vesela, ko smo tako odločno odgovarjali na vprašanja gospoda kateheta in obljubljali, da hočemo Mariji zmiraj zvesto služiti, in ko smo odmolili »O Gospa moja«. Ko smo dobili svetinjice in podobice od gospoda kateheta, se nam je zdelo, kakor da bi nam jih Marija

* Še mnogobolj je žal nam, uredništvu in upravnistvu. A ne moremo drugače. Celo še bolj bomo morali zvišati naročnino ali — obmolkniti. Žalostno je to! In ni pomoči. Op. ur.

sama dajala. Peli smo potem ob blagoslovu, odpevali tudi k litanijam in sklenili slovesnost s pesmico »Veš, o Marija«.

Seveda bo pa Marija tudi gledala, kako bomo izpolnjevali pravila Marijinega Vrtca. Gotovo bo pa še s posebnim veseljem gledala na tiste junake in junakinje, ki tudi 5. točko abstinence natanko izpolnjujejo. Ne pozabimo nikdar, kar smo peli:

»Zmiraj pri tebi hotel bi stati!
Ljubljena mati, spomni se me!«

Iz Škofje Loke.

Tudi naš »Marijin Vrtec« v Škofji Loki ne sme ostati zadnji. Dne 9. junija smo potovale na Brezje in v Kropo. To je bil vesel dan! Z osmim vlakom smo se peljale na Brezje. Tam smo bile pri sv. maši in pri kosilu. Ogledale smo si razne zanimivosti. Prav lepo smo tudi molile za častite sestre in smo jim pisale. Potem smo odkorakale v Kropo. Nekatere so pa tudi pešale. Naposled smo prišle v Kropo. V žebljarski zadrugi smo počakale gospoda župnika iz Kroke. Z našim gospodom vodnikom sta nas peljala pogledat, kako se delajo žebli in verige. Prav lep dan je bil ta naš izlet.

Marijin vrtec v Prevaljah.

V nedeljo dne 24. avgusta l. l. smo šle deklice »Marijinega Vrtca« na izlet na Šelenberk k Maku. Ob eni popoldne smo se zbrale pred župno cerkvijo. Pred odhodom smo stopile v cerkev, da se priporočimo Mariji in angelu varihu. Z veselim srcem smo potem nastopile težavno pot. Pot je namreč precej strma. Bilo je tudi vroče. Ko smo dospele na Čuježev hrib, smo počivale in zapele nekaž pesmic. Od tu so

nam pokazali vodnik Makovo hišo, ki je stala še precej daleč na drugem hribu. Navzdol je šlo pa veliko hitreje, in kmalu smo bile zopet v dolini. Po strmi stezi smo končno vendar dospele na tako zaželjeni kraj. Naproti so nam prišle nekatere deklice iz Šelenberka. Veselo smo se pozdravljale. Nato smo šle v prijazno sobo, kjer je bil krasno ovenčan oltarček z Marijino podobo. Radostno smo pozdravile svojo nebeško Mater s pesmico: Marija, mati ljubljena. Tu smo imele potem svoj shod. Po shodu so nas dobra Makova mati povabili v drugo sobo, pa nam prinesli kislega mleka in kruha. Potem smo šle vse na vrt in igrale različne igre. Kar naenkrat se je pa pooblačilo, začelo je grmeti in liti. Toda to nas ni veliko motilo. Šle smo nazaj v sobo in se tam zabavale. Pripovedovale smo si pravljice, kako so palčki premagali velikane, kako je postal sv. Peter čebelar, pa si stavile uganke. Medtem je prinesla domača hčerka, ki je tudi v »Marijinem Vrtcu«, krotko grlico. Ko na vprašanje, zakaj ima grlica črn trak okoli vratu, ni znal nihče odgovoriti, je povedala ena deklica ljubko pravljico o grlici, ki jo je posnela po »Angelčku«. Sledila je tudi smešna igra: Abraham ima sedem sinov — ki je povzročila veliko smeha. Prepele smo celo vrsto lepih pesmic in slišale dve lepi deklamaciji. Čas je hitro minul. Preden smo odšle, so nam domači zopet postregli s sladkim mlekom, s kavo in pogačo. V imenu »Marijinega Vrtca« smo se dobri Makovi materi zahvalile, da so nas tako pristrčno sprejeli in tako bogato pogostili. Vse smo pa z gorečo prošnjo in globoko hvaležnostjo krepko zaklicale: »Bog plačaj in devica Marija!« Med tem časom je dež prenehal. Obiskale smo še Marijo in se napotile proti domu. V slovo smo trikrat krepko zaklicale »živijo« in zapele »Lepa naša domovina«. Kako lahka je bila sedaj pot proti domu! Saj smo že komaj čakale, da povemo doma, kako prijetno smo se imele na izletu. Ta krasni dan nam ostane v najlepšem spominu.

Schneider Darinka, Mastek Marija, Kordeš Marija.

V gozd je prispela jesen...

V gozd je prispela jesen.
 Vsak list je rumen,
 in med listi
 veter hladan
 izprehaja se noč in dan —
 govori neprijazno,
 In enkrat, čez noč,
 se kar razjezi —
 vse listje pomeče na tla.
 Odide,
 spet pride
 in ž njim prikima
 ledena gospa.
 In ta ali oni
 nevoljno mrmra:
 „Že spet je tu zima!“

Uganke.

Pri nas imamo sodec, v njem je dvojno vince,
 pa se nikdar ne zmeša. Kaj je to? Jajce.

Pri nas imamo psička, ki ga mora dekla vsak
 dan za ušesa peljati na vodnjak. Kaj je to? Škaf.

Pri nas imamo dve vrsti belih kokoši, med
 njimi pa poje rdeč petelinček. Kaj je to? Zobje in jezik.

Pri nas imamo grad, ki je poln kruljevih bab?
 Kaj je to? Zličnik.

Vabilo na naročbo.

S hvaležnostjo stopamo koncem tega letnika pred svoje naročnike. Zdelo se je že, da bomo morali list ustaviti sredi leta, a zvestoba naročnikov in dobrotljivost plemenitih src sta nam pomagli naprej. Ako pomislimo, da stane zdaj majhna učna knjiga 20 K, se moramo čuditi, da je izšlo vsaj še toliko števičk „Vrtca“ in „Angelčka“. Tisočera zahvala vsem, ki so v veliki tiskari vzeli nekaj naših skrbi na svoje rame.

Pa tudi s strahom stopamo pred svoje naročnike. Kako naprej? Cene tiskarskim izdelkom so zadnji čas nanovo poskočile. Ako bi hoteli lista izdajati v tistem obsegu, kot sta izhajala še med vojsko, bi morali naročnino na oba lista dvigniti najmanj na 60 K, pa bi nam morali pri tem ostati zvesti vsi naši sedanji naročniki, da bi mogli za silo prebiti. Toda ne smemo naročnikov preveč obremeniti. Zato pa za prihodnje leto tudi nič ne obljublamo; le to zagotovimo, da smo trdno odločeni, lista še nadalje izdajati in da bomo v korist svojih naročnikov storili vse, kar bomo mogli. Prosimo naročnike in dobrotnike, da nas ne zapuste.

„Vrtec“ in „Angelček“ skupno bosta za l. 1921 stala 26 K, „Angelček“ sam 10 K. Naročnino sprejema: Upravništvo „Vrtca“ v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80, vse spise in rešitve pa: Uredništvo „Vrtca“ in „Angelčka“, Rova, p. Radomlje. Hvaležni bomo, ako se naročniki kmalu javijo. Tisk je tako drag, da skoro ne moremo dati tiskat več iztisov, kot kolikor jih bo naročenih. Naročnina se lahko poravna po položnici.

»Angelček« stane 10 kron na leto. Izdaja društvo »Pripraviški dom«.
Urednik: Jožef Volc, župnik na Rovih. Oblastem odgovoren: Ludovik
Tomazič. — Za upravništvo: dr. Jožef Demšar, profesor v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 80. Natisnila »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.